

Alþingi
Erindi nr. þ 139/388
komudagur 25.11.2010

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10

Reykjavík, 24.11.2010

Tilvísun vor: 98.11

150 REYKJAVÍK

Efni: **Umsögn Landsvirkjunar um tillögu til þingsályktunar um atvinnuuppbyggingu og orkunýtingu í Þingeyjarsýslum, þingskjal 129 – 120. mál**

Landsvirkjun hefur á síðustu misserum lagt áherslu á að hefja orkunýtingu á jarðhitasvæðum í Þingeyjarsýslum við fyrstu hentugleika og í því skyni lagt verulega fjármuni í rannsóknir og kaup á hlutum í orkufyrirtækinu Þeistareykjum ehf. Landsvirkjun hefur einnig verið í viðræðum við líklega orkukaupendur á svæðinu og orðið var við talsverðan áhuga margra aðila á að setja upp orkukrefjandi starfsemi í nágrenni jarðhitasvæðanna. Í þeim viðræðum hefur komið fram að stuðningur heimamanna og ríkisins skiptir verulegu máli í því skyni að skapa heppilega umgjörð fyrir slíka orkukrefjandi starfsemi.

Á hitt ber að líta að hagsmunir Landsvirkjunar sem orkufyrirtækis liggja fyrst og fremst í því að afla sem mestra tekna af orkusölu frá jarðhitasvæðunum í Þingeyjarsýslu. Reynslan af því að leita að heppilegum orkukaupendum í öðrum landshlutum hefur sýnt að slíkt getur verið tímafrekt. Einnig má nefna að þar sem um jarðhitasvæði er að ræða, væri heppilegt að finna orkukaupanda sem getur byggt upp starfsemi sína í áföngum.

Landsvirkjun fagnar því þegar ríkið og heimamenn taka höndum saman við að skapa aðlaðandi aðstæður fyrir orkukrefjandi starfsemi. Landsvirkjun telur þó að slíkar aðgerðir eigi fyrst og fremst að miðast við almenn atriði sem gagnast almennt slíkum orkukaupendum. Æskilegt er jafnframt að opinberir aðilar hafi ekki með orðum sínum eða aðgerðum áhrif á samningaviðræður orkusalans, þegar kemur að vali á orkukaupanda eða skapi þrýsting á tíma-ramma verkefnisins. Jafnframt er æskilegt að nýting jarðhitasvæðanna geti verið sveigjanleg og miðuð við þarfir aðilanna sem nýta orkulindirnar. Landsvirkjun telur einnig að opinberum kvöðum vegna orkunýtingar þurfi að stilla í hóf, þannig að kostnaður við orkuöflun geti verið innan hóflegra marka. Á þann hátt mun fyrir nást árangur í því að laða orkukaupendur að jarðhitasvæðunum í Þingeyjarsýslum.

Virðingarfyllt

Hörður Arnarson
forstjóri

LANDVERND

Nefndasvið Alþingis
b.t. Iðnaðarnefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

15. desember 2010

Umsögn um tillögu til þingsályktunar um atvinnuuppbyggingu og orkunýtingu í Þingeyjarsýslum, 120. mál.

Landvernd tekur undir að ástæða sé til að hafa áhyggjur af þróun atvinnumála í viðkomandi byggðalagi, og efnahagsmála í landinu almennt. En samtökin telja að um tímabundið ástand sé að ræða. Ástæða þess sé fyrst og fremst mistök í almennri hagsstjórn undan farin ár og grundvallar veikleikar í fjármálakerfi landsins. Nú skiptir mestu máli að bæta almenn skilyrði fyrir vöxt og velgengni atvinnulífsins, með langtímasjónarmið og sjálfbæra þróun að leiðarljósi.

Hvergi í tillögunni er minnst á þau landspjöll sem yrðu framkvæmdum þessum samfara til tjóns fyrir okkur öll, börnin okkar og alla afkomendur. Það vantar alla fyrirvara um sjálfbæra nýtingu og verndun náttúrverðmæta. Ekki er hyggilegt að ana áfram óháð því hve áhrif verði á umhverfið og náttúruna.

Skemmst er að minnast að nýlega er búið að reisa Kárahnjúkavirkjun og tilheyrandi mannvirki á hálandinu á Austurlandi sem hafði meiri náttúruspjöll í för með sér en áður hafa verið unnin hér á landi. Landvernd hefur ítrekað kallað eftir að lærdómar verði dregnir af því risavaxna verkefni áður en ráðist er í nýjar stórtækar orkuöflunar framkvæmdir á nýjum stað.

Nú í nóvember kynnti Skipulagsstofnun sameiginlegt umhverfismat vegna álvers- og virkjanaframkvæmda á Norðausturlandi en þar kom fram að heildaráhrif álvers á Bakka við Húsavík, Kröfluvirkjunar II, Þeistareykjavirkjunar og háspennulína frá Kröflu og Þeistareykjum að Bakka muni hafa í för með sér "umtalsverð umhverfisáhrif í skilningi laga um mat á umhverfisáhrifum." Í því felst að um er að ræða veruleg óafturkræf umhverfisáhrif eða veruleg spjöll á umhverfinu sem ekki er hægt að koma í veg fyrir eða bæta úr með mótvægisáðgerðum.

Sem dæmi má nefna að 17.000 hektarar af ósnortnu víðerni, auðlind sem þverrandi í heiminum, munu skerðast vegna framkvæmdanna. 438 hektarar lands í heildina verða fyrir röskun vegna framkvæmdanna. 130 hektarar af eldhrauni, sem nýtur náttúruverndar, munu skerðast. 100 fornminjar á svæðinu yrðu í mikilli hættu og stór hluti gæti raskast verulega. Ef ekki kemur til jafn orkufrekrar starfsemi og álvers heldur til annarrar starfsemi sem væri ekki eins orkufrek má ætla að umhverfisáhrifin yrðu eitthvað minni. Samt yrði verulegt rask á stóru svæði sem færi undir stöðvarhús, borholur, leiðslur, háspennulínur, vegi og önnur mannvirki.

Er ekki hægt að efla atvinnulíf, fjölga störfum í héraði, og byggja upp kröftugt samfélag þar sem vel er hlúð að velferð borgaranna án þess að ganga óhóflega á náttúru landsins og valda þar með landsmönnum miklu eignatjóni?

Eins og fram kemur í álitum Skipulagsstofnunar er búið er að leggja út í umfangsmiklar rannsóknir á umhverfisáhrifum orkuöflunar og línumannvirkja á þessu svæði. Taka þarf mið af þeim rannsóknum áður en tekin er afstöða til þess hvort ráðstafa á verðmætum svæðum til orkuöflunar og greina vandlega hver ávinnigur gæti orðið. Reyndar er það skylda stofnana, félagasamtaka, fyrirtækja, sveitarstjórna og einstaklinga sem koma vilja að málum og hafa áhrif á hvort byggður verður upp orkufrekur iðnaður á svæðinu að kynna sér álit Skipulagsstofnunar um sameiginlegt mat mjög rækilega áður en lengra er haldið.

Eitt markmið laga um mat á umhverfisáhrifum er að geta metið umhverfisáhrifin fyrirfram til þess að geta tekið upplýstar ákvarðanir. Þegar sameiginlegt mat á umhverfisáhrifum bendir til svo alvarlegra og óafturkræfra áhrifa sem raun er, er mikilvægt að fara að öllu með gát.

Í álitum Skipulagsstofnunar segir: „Ljóst er að engin vinnslusaga er til staðar á Þeistareykjasvæðinu og þrátt fyrir 30 ára reynslu af vinnslu jarðhita á Kröflusvæðinu með yfir 40 borholum hefur ekki tekist að útbúa reiknilíkan sem hermir jarðhitakerfið af einhverri nákvæmni vegna þess hve flókið kerfið er.“ Það er því ljóst að fara þarf afar varlega í nýtingu svæðanna til orkuframleiðslu.

Landvernd hlýtur að vara við því að fara offari í orkunýtingu með þeim afleiðingum að gengið verði á náttúruperlur svæðisins sem eru grunnur ferðapjónustunnar, þeirrar atvinnugreinar sem hefur styrkt landsbyggðina mest á undanförunum árum. Annars konar atvinnuuppbygging gæti einnig beðið tjón og skemmt er að minnast ruðningsáhrifa framkvæmdanna á austurlandi.

Þá má benda þingmönnum á að metnaðarfullar hugmyndir hafa komið fram um uppbyggingu atvinnulífs á Norðurlandi í stað stóriðju sem rímar betur við einstakt náttúrufar og hefðbundna atvinnuvegi. Þar má nefna nýsköpun í matvælaframleiðslu, sjálfbæra nýtingu landbúnaðarsvæða og aukna yl- og fiskirækt. Framsækin ferðapjónusta í tengslum við Vatnajökulspjóðgarð og margar af helstu náttúruperlum landsins mun einnig stuðla að aukinni atvinnuuppbyggingu og sjálfbærri nýtingu á náttúru svæðisins. Það ætti einnig að leggja áherslu á uppbyggingu rannsóknar- og þróunarstarfs á sviðum sem einkenna svæðið. Með því yrði lagður grunnur að atvinnutækifærum fyrir unga fólk sem stundar háskólanám og langar aftur heim í hérað.

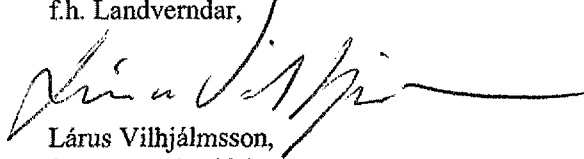
Mikilvægt er að skaða ekki jákvæða ímynd svæðisins sem er einn vinsælasti viðkomustaður ferðamanna á landinu. Húsavík er miðstöð hvalaskoðunar á Íslandi og upphafsstaður margra ferðamanna um svæðið. Innan svæðisins, og aðliggjandi, er Vatnajökulspjóðgarður, Mývatn og margar helstu náttúruperlur landsins. Stór hluti svæðisins heyrir nú þegar undir verndunarákvæði, sbr. Vatnajökulspjóðgarð, svæði á náttúruinjasrá, verndarsvæði skv. svæðisskipulagi miðhálandis og hverfisverndarsvæði. Það ætti því að vera þingmönnum kappsmál að atvinnulíf svæðisins endurspegli þá framtíðarsýn að norðausturhluti Íslands sé í fararbroddi um verndun náttúrunnar.

Landvernd minnir á drög að orkustefnu fyrir Ísland hafa verið lögð fram og beinir því til þingmanna að kanna hversu vel þingsályktunartillagan sem hér eru til umfjöllunar samræmist þeirri stefnu.

Rammaáætlun um vernd og nýtingu náttúrusvæða verður tekin til afgreiðslu á Alþingi innan skamms og þar verða háhitasvæðin á norðausturlandi tekin til mats. Það er mikið óráð að ráðstafa orkuauðlindum fyrirfram áður en Alþingi hefur fjallað um rammaáætlun.

Á aðalfundi Landverndar s.l. vor var samþykkt ályktun undir heitinu „Ályktun um orkuöflun og almenna umgengni við náttúru Íslands“. Þessi samþykkt lýsir almennri afstöðu samtakanna til orkuöflunar. Hún er hjálögð.

Með vinsemd og virðingu,
f.h. Landverndar,

Lára Vilhjálmsdóttir,
framkvæmdastjóri

LANDVERND

Aðalfundur Landverndar 2010

Ályktun um orkuöflun og almenna umgengni við náttúru Íslands.

Aðalfundur Landverndar, haldinn að Nauthól í Nauthólsvík 26. maí 2010, brýnir fyrir ráðamönnum, sveitarstjórnnum, framkvæmdaraðilum, aðilum vinnurmarkaðarins og landsmönnum öllum að tímabundnir erfiðleikar í efnahagslífi eru engin réttlætning til að fórna náttúruverðmætum með óafturkræfum hætti fyrir skammtíma hagvöxt. Fara þarf gætilega með náttúruauðlindir, sér í lagi orkuauðlindir sem nú er mikil ásókn í, og huga að siðferðislegri skyldu landsmanna að varðveita náttúru Íslands og hlífa henni sem mest við hvers konar átroðningi, hvort sem er vegna stórfamkvæmda, utanvegaaksturs, eða annarrar háttsemi sem rýrir gildi náttúrunnar um ókomna tíð.

Fundurinn minnir í þessu sambandi á eyðingu skóga fyrr á öldum og uppblástur jarðvegs. Einnig minnir fundurinn á eyðingu votlendis á síðustu öld. Ennfremur á ástand fiskistofna við landið miðað við það sem áður var.

Aðalfundurinn skorar á stjórnvöld og orkufyrirtæki landsins að virða þarfir þjóðarinnar um ókomna tíð og gæta aðsjálni og fyrirhyggju í nýtingu og virkjun orkuauðlinda landsins, einkum vatnsafls og jarðhita, í samræmi við viðurkennda stefnu stjórnvalda um sjálfbæra þróun.

Auðlindir þessar eiga að standa komandi kynslóðum til boða og afnota. Því ber að forðast skammtíma gróðahyggju og stofna ekki til útsölu á dýrmætum orkuauðlindum. Forðast ber rányrkju orkuauðlinda. Þótt þær séu í eðli sínu að miklu leyti endurnýjanlegar eru þær endanlegar að magni, heildarorku og afli. Þetta á ekki síst við um framleiðslu raforku á háhitavæðum með háhitagufu, þar sem nýting varmaorkunnar getur farið niður undir 10% og gífurlegri orku er sóað, orku sem betur væri varðveitt til framtíðar.

Aðalfundurinn minnir í þessum efnunum á eftirfarandi ályktanir fyrri aðalfunda sem enn eru í fullu gildi:

Hálendið verði griðasvæði – aðalfundur 2006

Virkjanir og stóriðja – aðalfundur 2006

Ályktun um orkufrekan iðnað – aðalfundur 2007

Ályktun um verklag í tengslum við stóriðju – aðalfundur 2008

Ályktun um umgengni við orkulindir landsins – aðalfundur 2008

Ályktun um styrkingu stjórnsýslu umhverfis- og auðlindamála – aðalfundur 2009

Ályktun um grænar áherslur í atvinnumálum – aðalfundur 2009

Nefndasvið Alþingis
Umsögn og afgreiðsla byggðarráðs Norðurþings vegna
Þskj. 129 - 120. mál

Eftirfarandi er afgreiðsla byggðarráðs Norðurþings.

Sveitarfélögin í Þingeyjarsýslum hafa á annan áratug unnið að því að efla atvinnustig í héraði þar sem megin markmiðið hefur verið að örva hagvöxt og bæta lífsskilyrði íbúa í Þingeyjarsýslum. Nýting þeirrar miklu orku sem er þar að finna mun án efa skipta öllu máli fyrir framtíð svæðisins. Staðan í dag, eftir langa baráttu er sú að sameiginlegu umhverfismati er lokið, skipulag háhitasvæða í Þingeyjarsýslum er lokið, mikil nýtanleg orka hefur verið staðfest með rannsóknum, skipulag iðnaðarsvæða er lokið og því fátt til fyrirstöðu annað en að ganga til samninga við orkukaupanda, einn eða fleiri.

Byggðarráð Norðurþings telur ákaflega mikilvægt að Alþingi brýni ríkisstjórn til dáða í þessum efnum og að mögulegt verði að ljúka samningum um uppbyggingu orkufreks iðnaðar í Þingeyjarsýslum sem allra fyrst. Byggðarráð leggur áherslu á að gengið verði til samninga við þá aðila sem sýnt hafa áhuga og hafa traust, eru ábyrgir og hafa fjárhagslegan styrk til atvinnuuppbyggingar í héraði Þingeyingum til heilla, landi og þjóð.

Kveðja,

Guðbjartur Ellert Jónsson
Fjármálastjóri - staðgengill sveitarstjóra
Norðurþing - Húsavík

Alþingi - Nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 23. nóvember 2010
Tilvísun: 2010110012/50.11
Verknúmer: 1227000

Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um atvinnuuppbyggingu og orkunýtingu í Þingeyjarsýslum, 120. mál

Orkustofnun hefur borist erindi iðnaðarnefndar Alþingis, dags. 22. nóvember 2010, þar sem óskað er umsagnar stofnunarinnar um tillögu til þingsályktunar um atvinnuuppbyggingu og orkunýtingu í Þingeyjarsýslum, 120. mál.

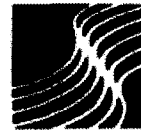
Í umræddri tillögu er m.a. kveðið á um að Alþingi álykti að fela ríkisstjórninni að halda áfram, í samvinnu við heimamenn og orkufyrirtæki, að vinna markvisst að því að hægt verði að nýta jarðvarma í Þingeyjarsýslum til stórfelldrar atvinnuuppbyggingar á svæðinu.

Komi til orkunýtingar á umræddu svæði er ljóst að orkufyrirtæki munu leita til Orkustofnunar vegna leyfisveitingar í samræmi við ákvæði raforkulaga, nr. 65/2003, og ákvæði laga um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu, nr. 57/1998. Með hliðsjón af hæfisreglum stjórnsýslulaga, nr. 37/1993, telur Orkustofnun ekki rétt að stofnunin taki afstöðu til fyrirhugaðra framkvæmda að svo stöddu.

Í ljósi framanritaðs gerir Orkustofnun ekki athugasemdir við efni tillögunnar að svo stöddu.

Virðingarfyllt,
f. h. orkumálastjóra

Lárus Ólafsson
yfirlögfræðingur

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi
Iðnaðarnefnd
Austurstræti 10

150 Reykjavík

Reykjavík 15.12. 2010

Efni: Umsögn um tillögur til þingsályktana um atvinnuuppbyggingu og orkunýtingu í Þingeyjarsýslum, 102. mál og 120. mál.

Samtök atvinnulífsins taka eindregið undir með því sem fram kemur í báðum þessum tillögum, að unnið verði markvisst að uppbyggingu orkufreks iðnaðar í Þingeyjarsýslum.

Samtökin telja þó vart unnt að halda því fram eins og gert er í annarri tillögunni að ríkisstjórnin hafi unnið markvisst að þessum málum undanfarið. Það er auk þess í besta falli skýtið að Alþingi velji með þingsályktun orkukaupendur án þess að fyrir liggi á hverju samningar við þá muni byggja. Þar hlýtur arðsemi og samkeppnisstaða og áhugi erlendra fjárfesta að ráða miklu.

Mikilvægt er að stjórnvöld einbeiti sér að því að skapa skilyrði til þess að erlendir fjárfestar sjái sér hag í að fjárfesta hér á landi m.a. í áliðnaði í stað þess að leggjast gegn nánast öllum hugmyndum um erlendar fjárfestingar.

Samtök atvinnulífsins hafa gefið út skýrslu um mikilvægustu verkefni stjórnvalda á þessu sviði undir heitinu „Atvinna fyrir alla“. Ritið má finna á vef samtakanna með því að rekja slóðina: <http://www.sa.is/frettir/almennar/nr/4754/>

Virðingarfyllt,

Alþingi
Erindi nr. P/39/625
komudagur 2. 12. 2010

Skútustaðahreppur, Mývatnssveit 600269-1009

Hlíðavegi 6, 660 Mývatn Iceland s: 464-4163 f. 464-4363, netf. gudrunm@myv.is

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Mývatnssveit, 2. desember 2010.

Á fundi sveitarstjórnar Skútustaðahrepps 25 nóv. s.l. var eftirfarandi fært til bókar:

X "Ósk um umsögn um tillögu til þingsályktunar um atvinnuuppbyggingu og orkunýtingu í Þingeyjarsýslum (uppbygging orkufreks iðnaðar í byrjun næsta árs), 120. mál.

Sveitarstjórn Skútustaðahrepps fagnar áhuga flutningsmanna tillögunnar á nýtingu orkunnar á háhitasvæðum í Þingeyjarsýslum, til atvinnuuppbyggingar. Sveitarstjórn Skútustaðahrepps skorar á alþingismenn og ríkisstjórn Íslands að taka nú höndum saman og leysa þetta mál til farsældar fyrir Þingeyinga og þar með landsmanna allra. Sveitarstjórn brýnir alþingismein að standa vörð um grunnþjónustu í héraðinu svo sem Heilbrigðisstofnun Þingeyinga og stoðþjónustu svo sem Atvinnuþróunarfélags Þingeyinga."

"Ósk um umsögn um tillögu til þingsályktunar um atvinnuuppbyggingu og orkunýtingu í Þingeyjarsýslum (tafarlausar viðræður við Alcoa og Bosai Mineral Group), mál 102.

Sveitarstjórn Skútustaðahrepps fagnar áhuga alþingismanna á nýtingu orkunnar á háhitasvæðum í Þingeyjarsýslum, til atvinnuuppbyggingar. Sveitarstjórn Skútustaðahrepps skorar á alþingismenn og ríkisstjórn Íslands að taka nú höndum saman og leysa þetta mál til farsældar fyrir Þingeyinga og þar með landsmanna allra. Sveitarstjórn brýnir flutningsmenn tillögunnar að standa vörð um grunnþjónustu í héraðinu svo sem Heilbrigðisstofnun Þingeyinga og stoðþjónustu svo sem Atvinnuþróunarfélags Þingeyinga."

Þetta tilkynnist hér með.

Bestu kveðjur,

Guðrún M. Valgeirsdóttir, sveitarstj.

Alþingi
Erindi nr. P 139/731
komudagur 7.12.2010

Þingeyjarsveit

590602-2640
Kjarna - 650 Laugar
Sími: 464 3322 - Bréfsími: 464 3422
thingeyjarsveit@thingeyjarsveit.is
www.thingeyjarsveit.is

Laugum 3. desember. 2010

**Iðnaðarnefnd
Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík**

Efni: Umsagnir um mál 102 og 120

Sveitarstjórn Þingeyjarsveitar samþykkti svohljóðandi umsögn á fundi sínum þann 2. des sl. um mál 102 og 120.

Sveitarstjórn Þingeyjarsveitar fagnar áhuga flutningsmanna á nýtingu orkunnar á háhitasvæðum í Þingeyjarsýslum, til atvinnuuppbyggingar á svæðinu. Sveitarstjórn telur mikilvægt að Alþingi brýni ríkisstjórn til dáða í þessum efnum og að mögulegt verði að ljúka samningum um uppbyggingu orkufreks iðnaðar sem allra fyrst. Sveitarstjórn leggur áherslu á að rætt verði við öll þau fyrirtæki sem sýna áhuga á orkukaupum til atvinnuuppbyggingar í héraði. Sveitarstjórn Þingeyjarsveitar ítrekar að alþingismenn standi vörð um opinbera grunnþjónustu í héraðinu, svo sem í heilbrigðis- og menntamálum, þannig að innviðir samfélagsins veikist ekki frekar en orðið er svo Þingeyjarsýslur verði færar um að taka við stórfelldri atvinnuuppbyggingu á næstu árum.

Sveitarstjóri Þingeyjarsveitar